

Zatrudnię kierowcę ze Wschodu – dobre praktyki

Strategia „Europa 2020” pokazuje, że w 2017 roku zatrudnienie w krajach Unii Europejskiej wzrosło prawie o trzy miliony. Do wypełnienia założeń strategicznych UE brakuje jeszcze 2,8%¹. Polska wskazywana jest jako jeden z krajów w Europie Wschodniej, obok Czech i Bułgarii, który ogłasza najwięcej ofert pracy.² Z pewnością jedną z najbardziej pożądaných profesji przez polskich przedsiębiorców jest kierowca zawodowy, których według ostrożnych szacunków brakuje obecnie około 100 tysięcy. Rozwiązaniem problemu wydaje się być zatrudnienie obcokrajowców ze Wschodu, którzy wnioski o zezwolenie na pracę, w tym w transporcie, składają na potęgę. Na co warto zwrócić uwagę, planując współpracę z kierowcą zza Buga, podpowiadają eksperci OCRK.

Ponad 192 tysiące, tyle zezwoleń na pracę wydano Ukraińcom w 2017 roku. Białorusini otrzymali ponad 10 tysięcy zezwoleń, a Rosjanie 1433³. Najwięcej notuje się pozwoleń typu A, co oznacza, że wydawane jest dla cudzoziemca, który wykonuje pracę na terytorium RP na podstawie umowy z pracodawcą, którego siedziba znajduje się w Polsce. Wśród nich duży odsetek stanowią firmy transportowe. Blisko 20% respondentów w badaniu Ogólnopolskiego Centrum Rozliczania Kierowców – wskazało brak wykwalifikowanej kadry pracowników jako obecnie jedno z największych wyzwań dla branży transportowej. Rozwiązaniem może być współpraca z kierowcami z Ukrainy.

Dopełnić formalności

W 2017 roku ilość zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi zwiększyła się o prawie 40% w porównaniu do roku poprzedniego. - *Podjmując decyzję o zatrudnieniu cudzoziemca, warto zwrócić uwagę na to, że to po stronie pracodawcy leży szereg obowiązków do dopełnienia. To przedsiębiorca lub osoba do tego upoważniona składają wniosek o pozwolenie na pracę, które wydaje się wyłącznie na jego firmę - mówi Jakub Ordon, ekspert OCRK. - Dobrą praktyką wśród polskich przewoźników jest zapewnienie tłumacza przy podpisywaniu dokumentów, by różnice językowe nie stanowiły barier między pracodawcą a pracownikiem – dodaje. Dodatkowo niedawno powstał niezależny Związek Zawodowy Ukraińców w Polsce. Obywatele tego kraju, którzy chcą poznać swoje prawa na polskim rynku pracy, mogą się tam zgłosić po poradę⁴.*

- *Polscy przedsiębiorcy, z którymi współpracujemy, zwracają uwagę na problem tzw. uwięzienia do pracodawcy. W przypadku zwolnienia obcokrajowiec ma zaledwie 30 dni na złożenie kolejnego wniosku o wydanie zezwolenia na pracę, które przyznawane jest na podstawie umowy z nową firmą. To zbyt krótki czas na znalezienie zatrudnienia i dopełnienie formalności, a tym samym luka w prawie, którą niestety łatwo wykorzystywać – mówi Jakub Ordon, OCRK.*

¹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_indicators_-_employment

² <https://www.europelanguagejobs.com/blog/working-europe-most-demanded-countries-languages-sectors>

³ <https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>

⁴ <http://www.mpupp.kit-sleuth.in.ua/en/>

Ta sama płaca

Na Ukrainie średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi około 1100 PLN, co daje netto 890 PLN⁵. Minimalna płaca brutto określona w ukraińskich przepisach⁶ to 547 PLN, czyli około 440 PLN netto za miesiąc. Zestawiając polskie minimum brutto o wysokości 2100 PLN (nie wspominając o zwrocie kosztów podróży służbowej czyli dietach i ryczałtach noclegowych) z tym, które obowiązuje na Ukrainie, argument przyjazdu obcokrajowców jest oczywisty. Należy zwrócić jednak uwagę, że często do umowy dołączana jest deklaracja odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie. Oznacza to, że pracownik zobowiązuje się do rozliczenia na żądanie pracodawcy, a tym samym pokrycia ewentualnych szkód w pełnej kwocie. Co więcej, widnieje również zapis, że wyraża on zgodę na potrącenie naliczonej kwoty. – *Obcokrajowcy mogą być poszkodowani z uwagi na brak znajomości języka oraz swoich praw. Dlatego tak ważne jest zapewnienie tłumacza lub przetłumaczenie dokumentów na ojczysty język przyszłego pracownika. Ponadto w firmach transportowych funkcjonują też tzw. zasady rozliczania się ze sprzętu wraz z protokołem zdawczo – odbiorczym. Są to regulacje przyjęte w danym zakładzie pracy i powinny obowiązywać zarówno Polaków, jak i cudzoziemców na równych prawach* – wyjaśnia ekspert OCRK.

Co kraj, to obyczaj

Kierowca, który jest wyznawcą prawosławia, będzie inaczej witał nowy rok lub w innych terminach obchodził ważne dla swojej wiary święta. Jednak okazuje się, że różnice kulturowe i wyznaniowe nie stanowią aż tak znaczącego problemu we współpracy. – *Większe rozbieżności pojawiają się na gruncie obyczajowym, to znaczy podejścia do pracy czy przyzwyczajzeń. Większość kierowców, na przykład z Ukrainy, nie chce zjeżdżać z trasy po dwóch, trzech tygodniach. Wolą pracować dłużej, nawet kosztem spania w kabinie, co dla organizmu może okazać się dużym obciążeniem. Z jednej strony są daleko od domu i pojawia się pokusa, by zarobić jak najwięcej, a co za tym idzie rzadko wynajmowane jest miejsce noclegowe w hotelu lub motelu na koszt pracownika. To zaś może wiązać się z wysokimi karami za spędzanie odpoczynków tygodniowych regularnych w pojazdach nawet do 2000 euro. Z drugiej strony pracodawcy mogą sami dbać o dobre praktyki i nawyki. Zasadą wprowadzoną w przedsiębiorstwie - dotyczącą długoterminowych tras - może być obowiązkowy odpoczynek poza kabiną* – wyjaśnia ekspert OCRK, Jakub Ordon.

Chęć i motywacja do pracy za kierownicą są zazwyczaj duże, umiejętności już mniejsze. System kształcenia kierowców ze Wschodu nie przewiduje szkoleń specjalistycznych takich jak kwalifikacja wstępna zakończona egzaminem państwowym czy szkolenie okresowe, które kierowca zawodowy powinien odbywać co pięć lat. W praktyce to polscy kierowcy uczą swoich ukraińskich kolegów zasad jazdy, lokalizacji punktów rozładunku, załadunku, przestrzegania przepisów rozporządzeń unijnych 561/2006 i 165/2014, czyli przestrzegania norm czasu jazdy i przerw oraz właściwej obsługi tachografu. – *Od 1 marca 2018 roku Główny Inspektorat Transportu Drogowego wymaga dołączenia do wniosku o wydanie świadectwa kierowcy kopię dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. To oznacza, że szkolenie wstępne lub okresowe powinno odbyć się w Polsce. Przewoźnicy opłacają takie szkolenia i przygotowują pracowników z Ukrainy do pracy w transporcie drogowym. To może się opłacać. Zapewnienie rozwoju i odpowiednia motywacja pracowników oraz asymilacja z pracodawcą jest zawsze dobrą inwestycją oraz właściwą praktyką wśród polskich przewoźników* – mówi Jakub Ordon, OCRK.

⁵ <http://www.pfu.gov.ua/32397-pokaznyk-serednoyi-zarobitnoyi-platy-za-2018-rik/>

⁶ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>